

Mujei še pošnati Selšha, inu nuzei nobenga poprei, de ga dobru pošnašh, šakei u nekaterih Selšhah še šnaide velik Strup.

Ene Selšha pak katere u eni Bolešni nuzajo, imajo u tei drugi škodvati.

Skorei ušfakateru Selšhe je dvoinega Spolla, namrezh: Shenškig, inu Moškiga, inu potem eden pred tem drugim vezh al pak mozhneišhi Mozh ima ošdraulati.

Od 3. do 39. strani je: „Ta pervi Tall,“ kakor n. pr.: Od Bolešni te Glaue; Arznie kader Glava boli od urozhe mokrote teh Mošhgani; Arznie ša Mertvizo; Arznie ša ta iste katere toku glauna Bolešem nadlega, koker debi imeli ob Pamet priti, al zel šgube; Arznie ša pred bošhjim Slakam obvarvati; itd.

Od 40. do 61. strani je: „Drugi Tall od domazheh Arznij, katere šo nuzne ša unaine Bolešni, inu Rane na Rokah inu na Nogah.“ Na primer je čitati: „Arznie enmo Shvoh Glidu Mozh dati; Arznie ša švite inu špahniene Glide; Arznie ša prehodene Kite; Arznie kader Kite šame od šebe bolle, itd.

Na 60. strani je zabeleženo:

„Laibach den 20ten März 1799.“

Od 62. do 67. strani je še: Register.

O jezici v tem rokopisi govoriti, mní se mi, osvobaja me čitatelj sam, ker mu uže navedene vrstice jasno pričajo, koliko bi mi bilo dovoljeno tū reči o pregibovanji, skladnji, pravopisi in koliko o čistosti slovenščine. Ž—b.

Poljedelski zakoni. Pri Kleinmayrji in Bambergu je prišla na svetlo knjižica: „Die landwirthschaftlichen Gesetze und Verordnungen des Herzogthums Krain“ für Land- und Forstwirthe, politische Beamte, Gemeindevorsteher, zunächst für die krain. Lehrer und Lehramts-Zöglinge. Mit einigen Erläuterungen, herausgegeben von Prof. Wilh. Linhart. Laibach, 1886, 8, 88 str. Cena 50 kr. Knjižica obseza zakon o poljedelstvu koristnih ptičih, o pokončevanji gosenic, hrostov in drugih škodljivih žuželk, o pokončevanji prēdenice in drugega škodljivega plevela, o varstvu poljskih pridelkov, o naredbah za povzdigo ribarstva po suhozemeljskih vodah, o prepovedanem lovskem času, gorski zakon, zakon o spuščanji zasobnih žrebcev za konjsko plemenitev, zakon zoper razploditev trsne uši. — Vsem tem zakonom so pridejani dotični izvršitveni ukazi in kratka poučila. Knjižica je kaj priročna, a ustrezala bi gotovo še bolje namenu svojemu, da je g. pisatelj tem poljedelskim zakonom pridejal tudi pravilni slovenski prevod iz deželnega zakona. Tako pa ugaja samó tistemu krogu kranjskega prebivalstva, ki je vešč nemškemu jeziku.

„Pro Slavia.“ Tako se imenuje list, katerega je pred nekoliko tedni s pomočjo nekaterih italijanskih pisateljev slovenskega rodú v Starem mestu na svetlo dal prof. Silvio Refatti ter natisnil Giovanni Fulvio. List se prodaja po 50 centesimov in skupiček je namenjen Slovencem, živečim v Št.-Peterskem okraji ob Nadiži v Italiji, katere je dné 8. julija t. l. zadela grozna povodenj. V članku „Ave, dolor!“ pozivlje G. Marinelli v Pontebi Italijo, naj pomaga italijanskim Slovencem in naj se spominja „che all' estremo suo confine orientale abita una gente buona, sobria, laboriosa e forte“ — narod, ki že stoletja prav z otroško ljubeznijo obdeluje zemljo očetov svojih in kateri bi ob nevarnosti kakor pravi brat italijanskega naroda, navdušen za svobodo, z vso domovinsko iskrenostjo branil meje domovine svoje. Pisatelj G. Clodig [ako se ne motimo, brat tržaškega c. kr. deželnega šolskega nadzornika viteza Klodiča — Sabladoskega] opisuje potem okraj Št.-Petra ob Nadiži in njegove prebivalce, z živo besedo slaveč

njih lepo domovino, njih priproste šege in poetične navade, njih domača opravila in njih trgovino, a opisujoč tudi grozno uimo dné 8. julija. — V razpravi „Dell' origine degli Sloveni nel Friuli“ opisuje don Giovanni Trinko največ po Rutarjevih spisih italijanske Slovence z zgodovinskega stališča. — Gosp. Valussi Pacifico nam pod naslovom „I progressi economici della Slavia italiana“ pripoveduje o gospodarskih napredkih italijanskih Slovencev ter jim svétuje, kako bi jim bilo možno ondotne gospodarske razmere izboljšati. „Italia è una buona madre“, pravi pisatelj, „che considera i suoi figli come tutti uguali e come tali li ama. Così si comprenderà che cosa significano le parole Slavia italiana, che è quanto dire, una stirpe slava d' origine, ma fatta italiana dalla civiltà comune.“ — C. U. Cornelio pripoveduje v spisu „Agro e proprietà per gli Slavi“, zakaj Slovenci tako iskreno ljubijo svoj dom. — G. Vogrig priobčuje nekaj slovenskih pregovorov v italijanskem prevodu in rusko legendo „Il lago di Giden.“ List prinaša tudi več pesmij, katere so zložili Rogantino, S. Refatti in znani D. Podrecca. Do malega vse spise preveva iskrena ljubezen do ožje domovine laško-slovenske, a še iskrenejša do — Italije. In s tem je povedano vse!

Hrvaška književnost. „Akademija znanosti in umetnosti“ izdala je čvetero jako zanimivih knjig in sicer: „Spomenici hrvatske krajine“, II. del, v katerem je Rade Lopašič zbral in uredil pismene spomenike od leta 1610. do 1693., in tri nove knjige „Rada“. Prva, t. j. LXXVIII. knjiga ima to-le vsebino: Kristalinično kamenje u Fruškoj gori od dra. Kišpatića; Lučbeno iztraživanje Jamničke alkaličko-muriatičke kiselice od dra. Janečka; o nekih vlastitostih determinanta verižnika od dra. Studničke. V LXXIX. knjigi čitamo: Imena Slovjenin i Ilir u našem gostinju u Rimu poslije g. 1453. od dra. Črničica; Ivan, arcidjakon gorički, domači pisac u XIV. veku od Tkalčića; Nutarnje stanje Hrvatske prije XII. stolećja, II. Crkva hrvatska, od dra. Račkoga; Religija Srba i Hrvata na osnovi pjesama, priča i govora narodnog, II. dio, Pojezda, Prijezda i Zora od Nodila. V tem ko sta te dve knjigi strogo znanstveni, zanimala bode LXXX. knjiga „Rada“ vsacega omikanega rodoljuba, Hrvata in Slovenca, kajti to knjigo je izdala „Akademija“ na spomin literarne naše petdesetlétnice, kakor nam kaže isti naslov: U proslavu petdesetgodišnjice prieporoda hrvatske knjige godine 1885. Res, lepšega in dostojnejšega spomenika našemu národnemu preporodu akademija ne bi mogla postaviti, in s tem je gotovo ustregla vsakemu domoljubu, ter najbolj koristila národni ideji. Da je res tako, kaže nam vsebina sama. Najprej čitamo: Uvodni govor, što ga je govorio predsjednik dr. F. Rački 16. studenoga 1885.; potem: Obrana i razvitak hrvatske narodne ideje od g. 1790. do 1835., od Smičiklase; O dru. Dimitriji Demetru kao dramatiku ilirske dobe, od dra. Markovića; Naš napredak u prirodnih znanostih za minulih 50 godina, od dra. Šuleka; Napredak mineralogije i geologije u Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji od 1835. do 1885. od dra. Pilara; O napredku arkeologičke znanosti u našoj hrvatskoj zemlji, od S. Ljubića; Pogled na istoriju naše gramatike i leksikografije od 1835. godine, od Budmana; Zoologija i Hrvati, od prof. Brusine; Načrt hrvatske historiografije od g. 1835—1885., od dra. Fr. Račkoga. Prepričani smo, da bo vsak Slovenec rad segel po ti prezanimivi knjigi, ki nam polaga natančen račun o ravno minuli prošlosti ter nas osrečuje za bodočnost, da ne obupamo, ampak da s tem večjim trudom pridno in stanovitno nadaljujemo težavno delo v národnem vinogradu svojem.